

Život vo Veľkom Grobe

Ročník VIII. číslo 1 / JÚN 2020

časopis občanov obce Veľký Grob

Starosta obce Viliam Rigo bol pozdraviť na Mikuláša seniorov v Sládkovičove a doniesol im takmer 200 darčiekov, ktoré prichystali deti a ďalší obyvatelia z Veľkého Grobu /str.2.

Sediť so založenými rukami? To si dôchodcovia z Veľkého Grobu nevedia predstaviť /str.12.

Ako sa darí rumunsko-slovenskej rodine Kondacs vo Veľkom Grobe? /str.10.

**DOVOĽTE NÁM PREDSTAVIŤ SA.
SME NEFORMÁLNA SKUPINA EKOGRUB** /str.5.

Pandémia koronavírusu zasiahla aj do našich životov...

Vážení občania,

dovoľte mi na úvod krátky rozbor posledných dní končiaceho sa roka 2019. Dôvodom môjho záujmu je skutočnosť, že sa končilo desaťročie a my sme vstupovali do ďalšej desiatky s úmyslom opustiť vychodené cestičky a pustiť sa do niečoho nového. Záver roka je vždy zároveň obdobím, kedy sme tak trochu precitlivejší a myslíme aj na starších ľudí, ktorí svoju aktívnu činnosť ukončili a zostali sami. Práve v tomto období prišiel nápad spustiť projekt „Kolkó lásky sa zmestí do krabice od topánok“, ktorý týmto ľuďom vyčaril úsmev na tvári. Deti z materskej školy a základnej školy, ale aj ostatní obyvatelia našej obce, pripravili takmer 200 darčiekov pre centrum seniorov Antonius v Sládkovičove, kde sú umiestnení aj dôchodcovia z našej obce. Zároveň sme v rovnakom čase pripravovali Vianočné trhy spojené s hľadaním Vianočného pokladu pre deti. Tradičné Vianočné trhy však ovplyvnilo netradične upršané počasie a my sme boli nútení nielen presunúť trhy do kultúrneho domu, ale aj zrušiť plánované hľadanie Vianočného pokladu. Rok sme ukončili samozrejme pracovne, keďže na Silvestra vznikla porucha na trafostanici, ktorá napája obecnú vodáreň, a tak sme časť Silvestra strávili aj s pracovníkmi na jej odstraňovaní.

Do roku 2020 a zároveň do nového desaťročia sme vstupovali s novým elánom do práce a s očakávaním, že ekonomike sa bude naďalej dariť a rovnako bude prekviatať aj život v obci. Na rok 2020 bolo naplánovaných takmer 30 spoločenských akcií a podujatí. Keď sme v januári informovali občanov o Africkom more ošipaných a vtáčej chrípke a s tým súvisiacimi opatreniami na zamedzenie šírenia nákazy, vôbec sme netušili, že to bola predzvesť niečoho, čím sa budeme zaoberať celé obdobie. Vo februári sa uskutočnil tradičný ples futbalistov B-Teamu a parlament-

né voľby a v mesiaci marec 17. ročník ochutnávky vín. Už na tejto akcii sme boli svedkami malej účasti v porovnaní s minulými ročníkmi. A tu nastal moment, kedy sme si začali uvedomovať vážnosť situácie, čo podčiarkovali aj postupne pribúdajúce informácie z okolitých štátov. S jarnými prázdninami prichádzali zmiešané informácie o niečom, čo mnohí z nás nechápali a len ťažko prijímali ako fakt. Ľudia sa predčasne vracali z prázdninových lyžovačiek, wellness pobytov, či už to bolo z opatrnosti, zo strachu alebo z dôvodu objavujúcich sa symptómov ochorenia. Aj keď sa ešte stále na sociálnych sieťach objavovali humorné statusy akoby sa nás to netýkalo, začali sa objavovať reálne prípady. 9. marca som telefonoval so starostom susednej obce Reca s informáciou, že sa u nich objavil prvý prípad. Vzápätí som zvolal krízový štáb obce, kde sme zhodnotili aktuálny stav a prijali prvé opatrenia. Od tohto momentu začal tzv. boj s niečím, čo je neviditeľné a s čím ani jedna obec či mesto nemali žiadne skúsenosti. Rovnako nik nemal k dispozícii žiadnu metodiku obce pre civilné núdzové plánovanie! Keď štát 12. marca vyhlásil núdzový stav, naivne som si myslel, že v takýchto mimoriadnych situáciách, keď ide doslova o životy ľudí, bude v koordinácii s krajskými a okresnými krízovými štábmí, zabezpečovať ochranné prostriedky na elimináciu dopadov a ochranu obyvateľstva. Nechcem spochybňovať pripravenosť a následné kroky štátu, ale čoskoro sme pochopili, že sa nemôžeme spoliehať na žiadnu rýchlu pomoc. Ostali sme v tom všetci sami a spoliehať sme sa mohli len na naše schopnosti a možnosti.

Nastaviť sa na krízové myslenie asi nebolo potrebné, pretože si myslím, že to máme všetci v génoch. Po prvotnom zorientovaní sa v tejto nezvyčajnej situácii začala obec ešte pred vyhlásením núdzového stavu zabezpečovať dezinfekčné prostriedky a zároveň zháňala látku a gumičky na rúška. V spolupráci s dobrovoľníkmi šikovnými šičkami sme začali šíť rúška pre občanov, ktoré sme následne distribuovali do každej domácnosti v obci. Na krízovom štábe sme schválili regulovanie pri vstupe do potravín a pošty pracovníkmi obecného úradu s vedomím, že ich týmto vystavujeme vysokému riziku. Aj keď s nevoľou sme prijali fakt, že sme tu v prvom rade pre občanov a musíme zabezpečiť ich ochranu napriek tomu, že sami seba postavíme do prvej línie. Keď vláda vyhlásila núdzový stav a prichádzali oficiálne nariadenia, môžem zodpovedne povedať, že sme boli pripravení. Pridali sme ďalšie aktivity ako rozvoz potravín pre dôchodcov a s týždňovým výpadkom aj opätovný rozvoz

obedov. Pracovné nasadenie bolo enormné. Museli sme inak zmyšľať a veľaokrát vystúpiť zo svojej komfortnej zóny a robiť okrem zabehnutých a plánovaných vecí aj veci, s ktorými nemáme skúsenosti. Tu by som veľmi chcel poďakovať všetkým, ktorí stáli pri nás a podávali pomocnú ruku bez toho, aby som ich vyzval. Boli to ľudia, ktorí dokázali svoje krízové myslenie rozšíriť na viac ako len seba a svojich najbližších.

Najzraniteľnejšou skupinou, o ktorú sme sa obávali, boli naši dôchodcovia. Obvolali sme preto všetkých, o ktorých sme vedeli, že žijú sami a podali im pomocnú ruku. V spolupráci s miestnou Coop Jednotou som pre nich zabezpečoval nákup a dovoz základných potrieb, všetkým ktorí o to požiadali aby oni sami nemuseli byť vystavení riziku. Popri tom sme museli byť obozretní a tiež venovať väčšiu pozornosť našim sociálne slabším spoluobčanom, konkrétne ľuďom, ktorí vysedávajú v dedine a žijú na pokraji chudoby. Kvôli nedostatočnej hygiene bola táto skupina obyvateľov z hľadiska potenciálnej nákazy veľmi riziková, preto sme im pravidelne vymieňali rúška a sústavne ich napomínali a edukovali o tom, ako sa o seba starať a dodržiavať hygienu.

Rôznorodé informácie, nedôvera a neistota ovplyvnila a rozdelila celú spoločnosť. Zatiaľ čo jedni dodržiavali všetky nariadenia a boli

Mikuláš v Domove dôchodcov Sládkovičovo

niekedy až prehnane opatrní, iní brali situáciu uvoľnenejšie, boli aj takí, ktorí sa naďalej vedome vystavovali riziku. Dôsledkom týchto rozdielov boli napríklad aj udávania od občanov, ako niektorí nedodržiavajú nariadenia a pri domácich grilovačkách či oslavách sa stretávajú s rodinou a známymi. Najhoršie bolo, keď sa navzájom „udávali“ neprispôsobiví spoluobčania a mne neostávalo nič iné, len ísť s teplomerom túto skutočnosť preveriť, nehovoriac o tom, koľko verbálnych útokov sa znieslo na moju osobu za to, že som ich chcel v dobrej viere upozorniť, že treba chrániť seba aj ostatných v obci.

Boj s pandemiou a zabezpečenie ochranných prostriedkov samozrejme zasiahlo aj do obecných financií. Dnes už vieme, že vynaložené finančné prostriedky sa budú veľmi dlho a ťažko vracat' od štátu späť do obecnej pokladne, ak vôbec... Napriek tomu si stojím za každým rozhodnutím a krokom, ktorý sme v tom období urobili. Dnes to už možno vyznie trochu humorne, v tom momente ale naozaj človek nevedel, ako sa k vzniknutej situácii postaviť. Ako sa hovorí, po vojne je každý generál, za mňa ale môžem povedať, že keď sa na to spätne pozerám, aj dnes by som sa k tomu postavil rovnako.

Aby som nehovoril len o negatívnych veciach, vrátim sa k našim investičným zámerom v obci. Možno ste si všimli, že zdravotné stredisko postupne, podľa našich aktuálnych možností, dostáva nový šat. Poslednou fázou je natiehanie fasádnej farby, ktorú som za-

bezpečil sponzorsky v spolupráci našim občanom Miroslavom Tilingerom. Ak sa nám podarí, ešte tento rok vymeníme na stredisku aj vstupnú bránu. Po dohode s poslancami a s pomocou poslanca Ing. Vojtecha Andora sme za výhodné ceny nakúpili novú krytinu na základnú školu, kde je nutné vymeniť poškodenú škridlu. Túto opravu by sme radi zrealizovali počas letných prázdnin. Čakáme aj na vyhodnotenie projektu vodozádržných opatrení v obci. Novinkou je, že v tomto roku obec dostane do vienka nový hybridný kábel, s ktorým inovujeme staré rozhlasové vedenie a ktorého súčasťou bude aj optický kábel na skvalitnenie prenosu bezpečnostných kamier. Optický kábel budú môcť občania využívať aj na kvalitnejšie pripojenie na internet a televíziu. Obec zároveň zriadi verejne dostupnú WIFI sieť z projektu WIFI4EU. V tomto kalendárnom roku by sme tiež chceli

nechať vypracovať stavebný projekt na nadvstavbu materskej školy aj so stavebným povolením. Najaktuálnejšou aktivitou v tejto oblasti bola žiadosť o finančný príspevok na stavbu chodníka popri hlavnej ceste v dĺžke 80m smerom od Jednoty ku katolíckemu kostolu, ktorú sme odovzdali v mesiaci máj. Bohužiaľ, alokácia finančných prostriedkov vymedzených na tento projekt, neumožňuje realizovať chodník v celej dĺžke.

Vážení občania, na záver tohto článku mi dovoľte vyjadriť nádej, že neistotu a obavy, ktoré sme zažívali počas uplynulých mesiacov, čoskoro vystrieda radosť a pozitívna energia. Verím, že život sa onedlho vráti do starých kolají a po uvoľnení opatrení sa všetci spoločne stretne a zabavíme pri tradičných obecných podujatiach.

Viliam Rigo, starosta obce Veľký Grob

Pandémia zatvorila dvere Obecného úradu vo Veľkom Grobe, pracovať sa však neprestalo

Nedávno sme zažili zvláštne časy, ktoré nepríjemne zasiahli každého z nás. Výrazné obmedzenia neobišli ani Obecný úrad vo Veľkom Grobe. Od 11. marca 2020 boli zamestnankyne úradu Mgr. Karin Uherová, Bibiana Rajčková Mgr. Iveta Rigová a Bc. Martina Tanková na základe rozhodnutia Krízového štábu nútené priestory pre verejnosť uzavrieť. Život na Obecnom úrade napriek tomu neustal. Všetky svoje povinnosti a požiadavky občanov vybavovali mailom, prostredníctvom elektronickej schránky či telefonicky a keď sa situácia po prvých dvoch týždňoch trochu upokojila, prijímali ľudí pri vstupe do budovy. Jednotlivé stránky sa ale snažili objednávať na presný čas, aby sa vyhlí hromadeniu občanov. Drvivá väčšina agendy obecného úradu fungovala naďalej, ako napríklad vydávanie rozhodnutí a povolení, stavebné konania, matrika, daňová agenda, či agenda odpadového hospodárstva, bolo ju však potrebné prispôbiť novým podmienkam a popasovať sa s rôznymi obmedzeniami. Jednou z takýchto výziev bola každoročná povinnosť doručiť občanom výmery dane z nehnuteľnosti. Pošta neroznášala úradné zásielky a zároveň nebolo možné vyzdvihnúť si a uhradiť výmer priamo na úrade. Zásielky do domácností preto rozniesli osobne a občanom odporúčali v čo najväčšej miere využiť na úhrady internetbanking. Úplne sa však zastavilo napríklad prihlasovanie na trvalý pobyt. Polícia vydávala iba prvé občianske preukazy alebo tie, ktorým končila platnosť. Žiadatelia o trvalý pobyt preto museli vyčkať na prvé uvoľňovanie opatrení na policajných úradoch, ku ktorému prišlo na konci apríla, preto bol v máji pri prihlasovaní pobytov nápor.

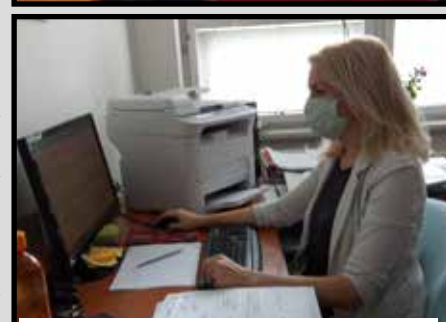
Okrem bežnej agendy zároveň pribudlo množstvo nových úloh spojených s mimoriadnou situáciou a krízovým riadením, s ktorými sa zamestnankyne úradu doposiaľ nestretli. Denne prichádzali nové opatrenia a nariadenia, ktoré bolo potrebné zverejniť a zaviesť do praxe. Pribudla aj nová aplikácia, prostredníctvom ktorej si okolité samosprávy navzájom podávali pomocnú ruku, niekoľkokrát zasadal krízový štáb, týždenne sa vypracovávali hlásenia v oblasti CO, riešili sa aj nákupy pre seniorov. Takmer nereálnou úlohou bolo zháňanie ochranných pomôcok a dezinfekcie, ktoré boli všade bežne vypredané. Veľkou pomocou bola v tomto smere iniciatíva starostu, miestneho podnikateľa a viacerých žien, vďaka ktorej sa podarilo vyrobiť pre všetkých občanov Veľkého Grobu textilné rúška s ochrannou membránou. Pracovníci OcÚ ich následne distribuovali do jednotlivých domácností a všetci sa tak mohli cítiť o čosi bezpečnejšie. Aj napriek všetkým negatívam, ktoré táto mimoriadna situácia priniesla, sa zamestnankyne úradu zhodujú na jednom. Všetci občania vo Veľkom Grobe sa podľa nich správali veľmi zodpovedne a jednotlivé opatrenia prijali s rešpektom, za čo im patrí vďaka.

Obecný úrad Veľký Grob Mgr. Karin Uherová

Obecný úrad Veľký Grob Bc. Martina Tanková

Obecný úrad Veľký Grob Mgr. Iveta Rigová

- R -

„Život vo Veľkom Grobe“, časopis pre občanov obce Veľký Grob. Vychádza 2 krát ročne.

Vydáva – obec Veľký Grob, adresa: Obec Veľký Grob, Obecný úrad, 925 27 Veľký Grob, IČO: 00306291, Tel: 031/ 78 461 32, Fax: 031/ 78 461 37, e-mail: starosta@velkygrob.sk, obecnyuradvelkygrob@stonline.sk, registrované Ministerstvom kultúry SR, EV 4908/14, ISSN 1339-7125.

Predseda redakčnej rady: Viliam Rigo, starosta obce.

Odborný dozor pri spracovaní časopisu a redakčné korektúry, tvorba časopisu: Vydavateľstvo „Helena“ so sídlom v Šali, Mgr. Alena Jaššová - promovaná žurnalistka. IČO: 34644237.

Grafika: Peter Orbán – ZoxóPress.

ROČNÍK ÔSMY, číslo PRVÉ / jún 2020. Ďalšie číslo vyjde v decembri 2020.

Časopis vyšiel v náklade 500 ks, plnofarebne. NEPREDAJNÉ. Za kvalitu fotografií zodpovedá obec a autori článkov.

Ďakujeme Vám za zvýšenie miery separovania vo Veľkom Grobe!

Od nového roka 2020 naša obec zmenila systém zberu komunálneho odpadu a drobného stavebného dopadu. Máme za to, že to bol dobrý krok, ktorý veľmi pomohol k tomu, aby ľudia začali viac separovať. Tým sa automaticky znížilo množstvo zmesového komunálneho odpadu, čo sa odrzkadlilo na tohtoročných faktúrach od zberovej spoločnosti. V prvom rade by sme sa chceli poďakovať všetkým občanom Veľkého Grobu, ktorí prispeli k lepšiemu a efektívnejšiemu triedeniu odpadu. Nebola to ľahká výzva, boli aj takí, ktorí nesúhlasili, mali námietky a pripomienky. Všetci ste sa zároveň pýtali: „Prečo??“. Dôvodov na zmenu poplatkov bolo viacero: nárast množstva vyvázaného odpadu, skládkovanie, nízka miera triedenia u občanov a v neposlednom rade zvýšenie cien za odvoz komunálnych odpadov zberovou spoločnosťou. Na základe vykonaných analýz nakladania s odpadmi v našej obci za posledné roky je preukázateľné, že množstvo vyvázaného zmesového odpadu sa každým rokom zvyšovalo, miera triedenia sa naopak znižovala. Aby sme sa vyhlí v budúcnosti ďalšiemu zvyšovaniu poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, musíme zodpovedne pristupovať k jeho triedeniu. Za vývoz triedených zložiek totiž obec neplatí žiadne poplatky. Znížením množstva skládkovaného zmesového komunálneho odpadu sme v tomto roku znížili náklady a mohli začať s nákupom ďalších kompostérov pre občanov a s vývozom prenatých nádob na bio odpad. Celkové výsledky nám budú známe ku koncu roka 2020.

Dovoľte nám venovať priestor aj pár nedostatkom, na ktoré nás upozornila zberová spoločnosť. Chceli by sme Vás požiadať, aby ste dbali na nepreplňanie smetných nádob a aby všetky nádoby na komunálny odpad mali na viditeľnom mieste umiestnenú aktuálnu známku. V opačnom prípade riskujete, že nádoba nebude zberovou spoločnosťou vyprázdnená. Zároveň sme od zberovej spoločnosti dostali vyjadrenie, že naša obec ma zabezpečení zber separovaného zberu formou vriec. To znamená, že v prípade, že sa rozhodnete zhromažďovať u seba doma napr. plast do nádob, von treba vyložiť iba vrece, ktoré je na to určené a nie iné nádoby. Za tento druh odvozu ako občan neplatíte. Je financovaný prostredníctvom OZV, ktorá rozhoduje o úhradách tohto zberu a teda aj druhu nádob, počtoch a zároveň frekvencii vývozu. V prípade, že vyložíte na ulicu inú nádobu, bohužiaľ Vám ju zberová spoločnosť nemôže vyviezť, nakoľko by ju musela v tomto prípade financovať ona, pretože sa jedná o väčší objem, na aký mali pridelené peniaze.

Nevyviezli Vám smeti, alebo pri vývoze poškodili nádobu? Písomne to reklamujte!

Na základe oznámenia od zberovej spoločnosti Vás informujeme, že všetky reklamácie ohľadne **poškodených nádob**, ako i **nezrealizovaných vývozov**, prijíma spoločnosť AVE SK odpadové hospodárstvo iba **písomne resp. emailom**. Pripájame jednoduchý návod, ako postupovať pri reklamáciách:

Reklamácia poškodenej nádoby:

- 1) Reklamácia musí obsahovať:
 - Fotodokumentáciu poškodenia
 - Dátum poškodenia
 - Objem nádoby
 - Adresa a tel. kontakt poškodenej osoby
- 2) Reklamáciu pošlite na emailovú adresu Obecného úradu: obec@velkygrob.sk prípadne zberovej spoločnosti : AVE SK: reklamaciesc@avesk.sk.

Reklamácia nezrealizovaného vývozu:

- 1) Reklamácia musí obsahovať presnú adresu miesta vývozu
- 2) Reklamáciu nezrealizovaného vývozu je **potrebné zaslať do 24h!**
- 3) Reklamáciu pošlite na emailovú adresu Obecného úradu: obec@velkygrob.sk alebo zberovej spoločnosti : AVE SK: reklamaciesc@avesk.sk.

Čo nás čaká v budúcnosti?

V dohľadnej dobe vstúpi do platnosti rozsiahla novela zákona o odpadoch. Jednou z nových povinností bude aj povinné vázenie množstva vyvezeného odpadu priamo vozidlami zberovej spoločnosti. Pre obec to bude znamenať povinnosť zaviesť v obci elektronickú evidenciu zberných nádob na zmesový komunálny odpad a biologicky rozložiteľný odpad a zabezpečiť všetky zberné nádoby v obci elektronickým RFID čipom, ktoré by chcela uviesť do praxe už koncom roka 2020. Každý občan by tak poznal údaje o presnom množstve odpadu, ktorý vyprodukoval a nechal vyviezť. Zároveň by tak tento systém umožnil presnú kontrolu a evidenciu jednotlivých zberných nádob a obec by tak mala odpadové hospodárstvo pod kontrolou. Čipovanie slúži na jednoznačnú a presnú identifikáciu konkrétnej smetnej nádoby na základe platnej zmluvy. Kontajner bez čipu je tak možné rýchlo identifikovať. Rovnako tak je možné rýchlo identifikovať svojvoľne presunuté kontajnery a zamedziť tak zneužívaniu nádob na neoprávnené navýšenie zväzanej kapacity.

V budúcnosti nás teda opäť čakajú výrazné zmeny a my veríme, že ich prijmete s rešpektom a že nás opäť posunú o krok vpred k efektívnemu fungovaniu obce ako takej.

Je pred nami ešte dlhá cesta, aby sme produkovali stále menej odpadu a zmenili myslenie smerom k jeho netvoreniu, spoločnými silami sa nám ju zdoľať určite podarí.

Bc. Martina Tanková

Dovoľte nám predstaviť sa. Sme neformálna skupina EKOGRUB

Lenka Jánošíková

V dnešnej dobe je veľký problém s klimatickými zmenami – vodou, pôdou a suchom. Dochádza k erózii pôdy, likvidácii prírodného ekosystému, zníženie kvality životného prostredia, v dôsledku výstavby, z hľadiska kvantity a kvality. Životné prostredie sa zhoršuje aj v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti. Pozorujeme úbytok vzácnych a jedinečných druhov vtáctva. Taktiež v okolí ubúdajú vzácne opelovače a iný významný hmyz. Tieto problémy vnímame ako veľmi závažné, keďže kataster obce Veľký Grob sa radí do chráneného vtáčieho územia Úľanská mokraď (Úľanská mokraď - <http://chvu.vtaky.sk/locations/show/34-Ulanska-mokrad.html>). Preto sme sa rozhodli zapojiť sa do programu EÚ Európskeho zboru solidarity a založiť neformálnu skupinu s názvom EkoGrob (www.facebook.com/EkoGrob) a projektom Podpora ekosystému. Skupinu tvoria mladí ľudia v zložení Lenka Jánošíková, Radoslav Andor, Jaroslav Rášo, Tomáš Levársky a Tíbor Parkanský.

Za ciele sme si stanovili bojovať proti premenen krajiny na púšť - degradáciu pôdy a stratu biodiverzity. Naša skupina sa snaží o udržanie si prirodzeného kolobehu prírody takým spôsobom, že si zachováme prírodný ekosystém. Rovnako dôležitá je ochrana nášho jedinečného vtáčieho územia pre budúce generácie – Úľanská mokraď. Usilujeme sa o zvýšenie pozitívneho vzťahu k prírode ľudí, najmä detí a prehľbujeme ich vzťah k ochrane okolitej prírody. Našou činnosťou je aj neformálne vzdelávanie a odovzdávanie informácií nášmu okoliu. Taktiež sa snažíme o prehĺbenie si vedomostí a zručností členov skupiny.

Za krátku dobu od nášho vzniku sa nám podarilo zrealizovať výsadbu Lipovej aleje, ktorá sa nachádza pri Podháji. Taktiež máme v pláne vysiať lúčne kvety pri obecnom úrade. Postavíme hmyzie domčeky, ktoré umiestnime do školy, škôlky, na lúku za obecným úradom. Tieto domčeky budú slúžiť aj ako názorná ukážka a pomôcka pri vzdelávaní našich najmenších. Vďaka nim môžeme pozorovať a vnímať, ako fungujú princípy

a vzťahy v prírode. Tieto domčeky obývajú rôzne druhy hmyzu, ako aj samotárskych včielok. Tieto včielky a iný významný hmyz obývajúci domček, nie sú nebezpečné pre ľudí, ale naopak, sú veľmi prospešné v našich záhradách, keďže opelujú kvietky a navyše zbavujú našich rastlín škodcov. Taktiež vytvoríme hniezdne búbky pre dravce, krmitka pre veвериčky a domčeky pre ježkov. Do obce umiestnime informačnú tabuľu o správnom triedení odpadu a s názornou ukážkou doby rozkladu.

Situácia ohľadom COVID-19 nám skomplikovala priebeh projektu, preto pripravované prednášky a workshopy budú prebiehať v online prostredí. Dozviete sa na nich rôzne zaujímavosti napr. že na svete je známych približne 25 000 druhov včiel a v súčasnosti na Slovensku máme približne 19 500 včelárov s 322 000 včelstvami (úlov). Pre zaujímavosť včela za deň navštívi až 2 000 kvetov a za celý život vyprodukuje len jednu čajovú lyžičku medu. Bez včiel a iných opelovačov, by malo problém cca 20 000 druhov rastlín s rozmnožovaním. Práve preto by sme sa mali nad tým zamyslieť a kto má možnosť, budeme radi ak prispeje k vytvoreniu vhodných podmienok pre týchto malých pomocníkov. Ideálne prostredie pre opelovačov sú nielen lúčne kvety, ale aj ovocné stromčeky, zelenina, bylinky a všetky rastlinky, ktoré nám dokážu poskytnúť potravu. Podporovateľka EKOGRUBU Marcela Šišoláková si napríklad lúku vysadila vo vlastnej záhrade. Radi sa podelíme aj o praktické návody, ako aspoň v malej miere – svojpomocne, zlepšiť našu prírodu v okolí.

Mali by sme si chrániť všetok hmyz, ktorý sa vyskytuje v prírode, pretože sú súčasťou jeho kolobehu. Dôležitosť kladieme na zachovanie

jedinečnej biodiverzity nášho životného prostredia. Našu snahu ocenia budúce generácie. Veríme, že rozšírime vedomosti o aktuálnom stave nášho ekosystému a preto by sme chceli motivovať aj iných ľudí k činom vedúcim k ochrane prírody.

Zdravotníci pracovali v uplynulých mesiacoch, riskovali nielen svoje zdravie a životy, a

Na Slovensku sme síce nemali medzi lekármi a zdravotným personálom obeť na životoch, ale v iných európskych krajinách (Česká republika, Taliansko, Nemecko, Francúzsko,...) zomrelo na Koronavírus viacero zdravotníkov. Preto sme navštívili naše zdravotné stredisko, aby sme im aj touto formou poďakovali a opýtali sa ich, ako oni prežívali tieto ťažké týždne a s akými problémami sa potýkali.

Prvú sme oslovili pani doktorku Annu Kalašovou a jej sestričku Etelu Otočkovú. Pani doktorka si zasluhuje obzvlášť veľké poďakovanie. Vzhľadom na svoj vek mohla, ako riziková osoba, zostať doma v izolácii, ale ona po celý čas ordinovala a usilovala sa, tak ako po celý svoj život, riešiť zdravotné problémy pacientov. Dokonca slúžila aj na pohotovosti v galantskej nemocnici a niektorých starších pacientov navštívila aj u nich doma. Jej rodine sa to samozrejme nepáčilo. Spolu s manželom na čas epidémie presťahovali na chalupu do Grobu, aby minimalizovali riziko nákazy v prostriedkoch MHD. V Bratislave chýbala predovšetkým svojmu vnúčikovi.

Pani doktorka, ako skúsený zdravotnícky pracovník, predpokladali ste, keď vypukla epidémia Covidu-19 v Číne, že to bude mať taký veľký dopad aj na nás?

Vzhľadom na prepojenie celého sveta som predpokladala, že nákaza zasiahne aj nás, ale pravdupovediac, nemyslela som si, že to bude až v takom rozsahu. Hneď, ako sa u nás objavili prvé prípady, uvedomili sme si, čo to bude znamenať pre nás zdravotníkov.

Ako veľmi sa zmenila vaša práca?

Náš obvod je malý a zväčša liečime iba bežné virové ochorenia a tak sme sa postupne museli vybaviť ochrannými pomôckami a riadili sme sa pokynmi ministerstva. Rúšiek sme mali iba zopár, lebo sme ich používali iba niekedy, ale pomohla obec a ochotné ženy, ktoré ušili rúška pre nás i pre pacientov. Až neskôr sme dostali nejaký materiál z Galanty a Trnavy.

Vela problémov našich pacientov sme vyriešili telefonicky, vypísala som lieky a sestrička ich zabezpečila v lekárni, ktorá výborne fungovala. Menej pacientov dochádzalo do ordinácie a menej bolo aj bežných virových ochorení, čo zapríčinil fakt, že ľudia sa menej stretávali a tak sa jarná chrípka, nádcha a kašeľ menej šírili.

Boli pacienti disciplinovaní a dodržiavali všetky pokyny?

Nemali sme žiadne problémy. Pacienti boli hlavne ustráchaní a ja i sestrička sme sa usilovali, aby nedošlo k žiadnym konfliktným situáciám. Ordinovali sme každú chvíľu, napriek tomu, že sme si ešte ani nevyčerpali vlnu dovolenky. Ordinácia fungovala aj vďaka mojej spoľahlivej sestre, ktorá podávala injekcie,

infúzie a starala sa o pacientov. Dnes sa situácia upokojuje, ako budete pokračovať?

Vzhľadom na svoj vek, nemôžem vedieť dokiaľ ešte budem pracovať, ale pokiaľ mi zdravie dovolí, chcela by som ešte ordinovať a časom sa rozhodnem, kedy odísť a venovať sa predovšetkým svojej rodine.

Pani zubná lekárka Dana Polakovičová a sestrička Jana Senášiová to mali v čase

nejprísnejšej karantény naozaj veľmi ťažké. Na rozdiel od ostatných lekárov, ktorým stačili na ochranu rúška, respirátory a rukavice, ony sa museli chrániť ďaleko viac, lebo „pracovali“ v otvorených ústach pacientov. Oveľa prísnejšie museli chrániť seba aj pacientov. V ordinácii riešili iba akútne prípady. Každý, koho aspoň raz riadne bolel pokazený zub vie, že to sa „nerozchodí“ a k lekárke jednoducho musíte aj v čase epidémie. Usilovali sa riešiť problémy neinvazívne, ale nie vždy sa to dá. Prácu v krízovom režime statočne zvládli, ale bolo vidno, že sa tešia zo zlepšujúcej sa situácie.

Na začiatku sme boli zaskočené, lebo sme neboli pripravené na to, čo nás čakalo. Prvé dva týždne boli naozaj stresujúce, lebo sme si nevedeli zohnať žiadne ochranné prostriedky. Mali sme iba jeden štít a v zdravotných potrebách už nemali nič, lebo všetko išlo prednostne do nemocníc. Skúšali sme obchody pre kutilov, ale ani tam nič nemali. Niektoré firmy nám ponúkali predražené ochranné prostriedky, ale na to sme nereflektovali.

Ako ste to riešili?

Improvizovali sme. Kúpila som rôzne plavecké a potápačské okuliare, navliekli sme si sprchovacie čiapky, vytiahli sme staré chirurgické plášte a dali sme sa do práce. Až neskôr sme dostali aj respirátory, ale pracovať v takomto „prestrojenci“ je naozaj neľahké. Mala som aj zdravotný problém, lebo mi vyskočil krvný tlak a sestrička ma musela ratovať. Mala som na tvári respirátor, na ňom ochranné rúško, okuliare, čiapku

a štít. No nebolo to ľahké a zlepšuje.

Ákí boli pacienti?

Doposiaľ boli veľmi disciplinovaní a dodržiavali pravidlá. S pacientmi sme sa komunikovali iba telefonicky, objednávali sme ich telefonicky v čakárni.

Máte obavy z druhej vlny epidémie? Je to otázka. Mám dojem, že nemožno byť z reťaze a chcú si užiť všetko, čo im chýbalo. Cestovné kancelárie a nikto dnes nevie, aká situácia bude, keď sa vráti zo sveta nakazení. Týmto sme ale podstatne lepšie pripravení, pretože sme protichemická jednotka. Získali sme dobré výsledky. Každý deň si musíme dávať pozor, aby sa to nezhoršilo.

Detská lekárka Daniela a jej zdravotnou sestrou Ľudmilou. Pani doktorka v ordinácii nezastihli, ale v práci boli veľmi vyčerpanú, odbornú a zodpovedajúcu bojovali počas epidémie.

Zaskočili vás všetky rýchle zmeny v práci a dňoch po vyhlásení mimoriaa

Trošku možno že hej, ale vzhľadom na prichádzajú nové a nové situácie a skúsenosť. Nebrala som to nijako ľahko, som sledovala pomery počtu pacientov, zoriek a z toho som si pre seba brala strachu. Ako boli tieto výsledky, tak som zmenšovali aj moje obavy. Teraz je to u nás a v Českej republike, kde sa to ma takpovediac upokojujalo, ale bolo to ďaleko lepšie.

Ako sa vyšetrujú deti cez telefón? Aj to je nová skúsenosť. Ja to neviem, ale nejde o život, je to iba nová situácia, ktorú sa vyrovnávajú. Mamičky tu sú, takže úprimne, ja som čakala, že to bude horšie. Nemali sme žiadne problémy.

siacoch v prvej línii boja s Covidom-19, ale aj životy a zdravie svojich najbližších.

tešíme sa, že už sa situácia

movaní a dodržiavali všetky
nemali žiadne problémy,
cký, aby nemuseli vysedať

démie.

niektorí ľudia sú ako utrhnúť
ko, čo im tých pár týždňov
arie ponúkajú dovolenky
cia bude, keď sa dovolenkári
to uvidíme v septembri. Už
pravené, cítim sa ako malá
tiaľ má Slovensko veľmi
situáciu sledujem a dúfam, že

Harušincová pracuje so
ou Pitelovou, ktorú sme síce
pani doktorka nám podala
ú a vtihnú správu o tom, ako

sa hrnúce udalosti v prvých
neho stavu?

ladom na to, že v živote stále
uácie, beriem to ako ďalšiu
ako tragicky a veľmi pozorne
ov vyšetrených a pozitívnych
eba určila mieru potrebného
dky optimistickejšie a tak sa
Porovnávala som výsledky
ale aj na celom svete a aj to
lebo naše výsledky boli stále

ón?

beriem tak, že pokiaľ naozaj
situácia, s ktorou je potrebné
o celkom dobre zvládali.
to bude prebiehať podstatne
e problémy a takúto novú

formu telemedicíny vnímam veľmi pozitívne. Rodičia sa veľmi rýchlo naučili stručne a jasne popísať príznaky a často posielali aj fotografie. Naučili sa aj to, že k lekárovi sa nechodí s banalitami. Všetci to poznáme: „Nejako sa nám ten náš chlapec nepozdáva, pre istotu ho vezmem do ordinácie, nech ho pani doktorka pozrie.“

Myslíte si, že sa do takéhoto núdzového stavu ešte vrátíme pri predpokladanej druhej vlne?

Podľa toho aké sú čísla, mohli by sme predpokladať, že nič horšie už nás nečaká, ale všetko je o ľuďoch, o tom akí budú disciplinovaní. Nie som epidemiológ, tak nechcem predpovedať. Mali sme tu katastrofické predpovede s tisíckami chorých na pľúcnej ventilácii, ktoré sa však chvála bohu nenaplnili a tak sa na to pozerám optimisticky.

Ako hodnotíte slovenské výsledky v boji proti Covidu-19 a opatrenia, ktoré krízový štáb postupne prijímal a potom zasa uvoľňoval?

Na začiatku to bola pre všetkých veľká neznáma. Boli sme vystrašení z hrozivej epidémie v severnom Taliansku či Španielsku a tak bolo správne, že krízový štáb prijal tie najprísnejšie opatrenia. Keď sme neskôr mali veľmi dobré výsledky, možno mohlo byť to uvoľňovanie trošku rýchlejšie, ale opatrnosti nikdy nie je dost.

Čo bola vaša najhoršia skúsenosť z Koronakrízy?

Najhoršia bola tá počiatočná neistota. Nemali sme žiadne skúsenosti a katastrofické scenáre sa mohli naplniť. Všetko ostatné boli len nové skúsenosti, nové výzvy, ktoré bolo treba riešiť a teší ma, že sme to zvládli my i naši pacienti.

• • • • •

Lekárnik pán Štefan Ingeli tiež poctivo odslúžil celý čas Koronakrízy a nemal to vôbec jednoduché, lebo práve vtedy im do rodiny pribudla malá princeznička Hanička. Mať doma rodinu s dvomi malými chalanmi a bábätkom a pritom sa starať o prevádzku lekárne s veľkým rizikom nákazy a v krízovom režime, určite nebolo jednoduché.

Čo bolo najhoršie, keď vypukla karanténa a okamžite sa vypredali všetky rúška a dezinfekcia?

Rúška bežne mám, ale normálne sa veľmi nemiňajú a tak mi behom pár hodín zostalo iba zopár kusov pre vlastnú potrebu. Horšie však bolo, že behom pár dní distribučné spoločnosti, ktoré dodávajú lieky a materiál lekárňam takmer skolabovali. Rúška a dezinfekcie jednoducho neboli, ale nedodávali sa riadne ani lieky. Ľudia okamžite vykúpili všetky Paraleny a Panadoly, lebo si niekde na internete prečítali hoax, že práve tie a nič iné pomáha. Mal som pomerne dobré zásoby, ale rýchlo som pochopil, že predávať môžem iba po jednej krabičke, lebo nakoniec pre toho, kto ho bude akútne potrebovať, nebudem nič mať. Lieky mi chodili raz za tri dni a často som mohol objednať iba 20 položiek. Musel som kalkulovať, ktorý liek, ktorému pacientovi objednať, aby nikto neoštal bez potrebných medikamentov. Veľa ľudí som nedokázal okamžite uspokojiť tak, ako v bežnom režime. Táto situácia bola na celom Slovensku, takže nepomohlo ani zbehnúť pre lieky do Senca, lebo naopak ľudia zo Senca obiehali dedinské lekárne, či ešte tam niekto niečo nemá.

Ako dlho trvala táto kríza?

Dva týždne sa nedalo dostať takmer nič a aj potom sa dodávali iba lieky a žiadne plienky alebo hygienické potreby či pomôcky. To bolo celkom stopnuté. Až po troch-štyroch týždňoch som dostal prvé rúška a dezinfekcie.

Zatiaľ sa postarala obec, dali ušiť látkové rúška a zabezpečili dezinfekciu na zdravotnom stredisku. Bez tejto pomoci by to bolo dosť ošemetné.

Zmätkovali ľudia s nákupom liekov proti Covidu-19?

Už som spomínal vykúpený Paralen, kupovali aj Acylpyrin, ale ten nesmú niektorí kardiáci, lebo v určitej dávke riedi krv. Ľudia, ktorým nič nebolo, kupovali do zásoby Ibalgin alebo Nurofen, spreje do nosu, do hrdla,... Dnes majú všetci zásoby a nič sa nepredáva, lebo tento rok bola jarná chrípková sezóna slabá, pretože ľudia boli doma a ďaleko menej sa socializovali.

Boli zákazníci disciplinovaní?

Strach z nákazy bol cítiť všade. Všetci občania veľmi dôsledne dodržiavali hygienické opatrenia a to nielen tu v zdravotnom stredisku, ale aj na uliciach a v obchodoch. Treba ich pochváliť, lebo aj vďaka tomu má Slovensko také dobré výsledky.

A teraz malá odbočka – aký vplyv mala epidémia na bežný život grobských rodín?

Najhoršie boli prvé tri týždne, keď ľudia takmer nevychádzali na ulicu. Ešte že väčšina občanov žije v rodinných domoch so záhradami, tak sa realizovali tam. Deťom však chýbal kontakt s rovesníkmi, športovci netrénovali, dôchodcovia sa nestretávali... Nevieť si predstaviť, ako by sme napríklad my s dvoma chlapcami fungovali v panelákovom byte na sídlisku. Naša škola fungovala on-line, dokonca deťom, ktoré to potrebovali zapožičala aj notebooky a tak aspoň doobeda sa deti zamestnali. Boli to také „poloprázdniny“, ale dnes už veselo chodia zasa do školy.

Náš Buda team musel zrušiť Splav Zichyho potoka, no aj počas „Corony“ sme nezaháľali - zasiali sme „Pod vrubami“ novú trávu, ktorú ale treba pravidelne polievať a kosiť, čo je časovo veľmi náročné. Posledný júnový víkend sa tam uskutočnila akcia s názvom „Pirátsky ostrov“. Na svoje si prídu všetci. Chýbať nebudú piráti a ich úlohy pre deti, no aj živá hudba a chutné občerstvenie pre dospelých.

- sudová -

Vzdelávanie vo Veľkom Grobe neustalo ani počas korony. Nezaháľali žiaci, ani pedagógovia

Školáci a učítelia v tejto dobe zažívajú výnimočné obdobie. Počas roka sa poctivo učili a navštívili i zaujímavé miesta. V Základnej škole s materskou školou vo Veľkom Grobe toho postíhali až-až. Aj im však škrtu urobila nepríjemná nákaza. Nepoložila ich však na kolená, ale parádne sa vynašili. Viac nám povedala riaditeľka ZŠ s MŠ vo Veľkom Grobe Mgr. Janka Brinzová a zástupkyňa MŠ Iveta Piláriková. Školský rok sa v základnej škole začal v pohode. Učítelia aj so žiakmi sa okrem učenia vybrali aj na výlety, obdivovať krásy a zaujímavosti západného Slovenska. „Jesenné akcie sme uskutočnili podľa plánu, mali sme exkurziu do Jaslovských Bohuníc, vlastivednú exkurziu do Bratislavy-Starého mesta, vianočné aktivity. Dosť peniažkov sme zarobili na vianočných trhoch. Robievame športovú olympiádu v Čataji, veľmi dobre sme uspeli v Pytagoriáde. V súťaži Šaliensky Maľko sme získali 2. miesto,“ priblížila riaditeľka ZŠ s MŠ Mgr. Janka Brinzová. Podobne i v miestnej škôlke boli aktívni. Ako povedala zástupkyňa MŠ vo Veľkom Grobe Iveta Piláriková, do škôlky opäť pribudli nové deti a tie sa postupne adaptovali. Počas roka až do marca 2020 stihli viacero činností ako napr.: projekt Zdravá škola, vystúpenie pri príležitosti Dňa úcty k starším, ktorý usporadúva obecný úrad. „Mali sme aj Vianočné trhy. Panie učiteľky pripravili rôzne ikebany, ozdoby a aj rodičia niečo pripravili. Mali sme trh, kde sme pre škôlku získali peniaze, z ktorých deťom sponzorujeme rôzne pomôcky alebo aktivity. Samozrejme, bolo aj spoločné predstavenie so školou. Vo februári sme mali ešte Fašiangový karneval a pekné kultúrne vystúpenie na ľudovú tematiku. To bol posledný náš kultúrny program,“ priblížila Iveta Piláriková. V marci však začal

šarapatit obávaný koronavírus, ktorý postavil učiteľov do pozornosti. Kto by si však myslel, že nákaza vyviedla pedagógov z miery, mylil by sa. Aj nepriaznivú situáciu využili v škole vo svoj prospech. Mysleli si, že obmedzenia potrvajú iba chvíľu. Keď vyzeralo, že to bude na dlhšie, hneď začali konať a rozbehli online vyučovanie. Deťom rozniesli domov chýbajúce notebooky. „Naučili sme ich na program „Bez kriedy“. Dávali sme im domáce úlohy aj cez ďalší program Zoom. Každý deň sme odučili celé triedy tri hodiny. Takže máme učivá prebraté a nič sme nezmeškali. Do dištančného vzdelávania sa zapojili ozaj všetky deti aj tým, že sme im vedeli vyjsť v ústrety,“ potvrdzuje nadšene riaditeľka Janka Brinzová. Škôlkárske akcie oceňujú deti aj ich rodičia, takže sa tešili na ďalšie spoločné chvíle. Aj do činnosti veľkogrobskej škôlky však zasiahol koronavírus. Ako ovplyvnil ich kolektív? „Mrzí nás, že aktivity, čo sme mali naplánované, nám padli, ako napr.: spoločný výlet, Rozlúčka detí, Deň detí, Bublinová šou, Noc v škôlke, kedy nám tu detičky spinkajú. Na to sa rodičia aj deti tešia od septembra a bohužiaľ, ani to sme nemohli uskutočniť,“ uviedla Iveta Piláriková. Po troch mesiacoch sa našťastie, vývoj obávaného vírusu ubral správnym smerom a tak sa žiaci mohli vrátiť do svojich lavíc. Od 1. júna sa otvorili brány školy a škôlky. Situácia opäť nová pre deti aj učiteľov. Ako sa s ňou vysporiadali vo veľkogrobskej škole? Riaditeľka hovorí, že deti sa prispôbili v pohode. Deti sa naučili ako riadne umývať ruky a používať rúško a pod. S nákupmi dezinfekcie pomohla aj obec. Okrem toho si vraj aj žiaci priniesli gély z domu, takže škola bola, podľa slov jej riaditeľky, riadne vybavená. V škole sa teda počas júna vyučovalo, nezabudli však ani na

Riaditeľka ZŠ s MŠ Veľký Grob
Mgr. Janka Brinzová

tých žiakov, ktorí zostali doma.

Tie deti boli stále online, so spolužiakmi a učiteľmi v spojení cez počítač. „V škole sme vytvorili tri skupiny. Tretiaci sa dohodli a pokračovali online výučbou. Učítelia nastúpili všetci, okrem jednej učiteľky,“ dodáva Janka Brinzová. Podľa riaditeľky bolo júnové vyučovanie vcelku prínosom v tom, že aspoň trochu sa deti dali „dokopy“. Predsa len by boli inak polroka doma a takto sa vrátia aspoň trochu k disciplíne. Výhodu online výučby aj v budúcnosti vidí v tom, že ak dieťa bude choré, pokojne sa pripojí z domu online a môže pokračovať s látkou. Odpadne mu tak získavanie úloh a pod. a o nič nepríde. „Aj keď to bolo náročné, naučili sme sa pracovať s programami, kde deti presne vidíme na obrazovke. Je to výhoda, že pri chrípke alebo akejkoľvek chorobe sa dá online vyučovanie využiť,“ uzatvára riaditeľka Janka Brinzová.

V škôlke dištančné vzdelávanie prebiehalo u predškôlkov. Pani učiteľka Mgr. Mária Juríčková pripravovala pre deti každý deň vzdelávacie videá prostredníctvom stránky youtube. Čo sa týka dezinfekcie priestorov, prostriedky zabezpečila pani riaditeľka zo základnej školy. Od polovice mája zisťovali záujem a tak otvorili dve triedy, v jednej bolo 12 a v druhej 15 detí, o ktoré sa staralo 9 zamestnancov. Z pohľadu zástupkyne bol júnový pobyt v škôlke dosť oklieštený. Predsa len život bol o pravidlách a aj bežná činnosť, ako sú hry na dvore, boli obmedzené. Rovnako ako stretávanie sa na chodbách a v iných priestoroch. Pracujúcim rodičom to však, podľa Ivety Pilárikovej, pomohlo a aj deti sa už do škôlky veľmi tešili. Všetci veria, že po letných prázdninách ich čaká pokojný nástup do nového školského roka.

MŠ Veľký Grob Iveta Piláriková

Napriek tomu, že epidémia Covid-19 znemožnila grobským hasičom organizovať mnohé pravidelné aktivity, stále je o čom písať.

Spolu s predsedom DHZ Peťom Keményom a Rudom Ženišom sme to zoradili chronologicky a tak tento článok začneme ešte v zime na konci roku 2019 lebo vtedy absolvovali hasiči dva technické zásahy – 17. decembra pri autonehode, čelnej zrážke dvoch automobilov pri moste a 21. decembra pri autonehode na ceste do Pustých Úľan.

Začiatok roka 2020 bol pre Dobrovoľný hasičský zbor vo Veľkom Grobe úspešný, lebo dostali rozhodnutie o zaradení DHZ do kategórie B celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov. Postúpili vyššie, lebo minulý rok boli v kategórii C.

Tesne pred vyhlásením karantény ešte stihli jednu veľmi dôležitú udalosť – svadbu svojho veliteľa Martina Paľča s Evou Fialovou. V tejto, pre jeho život veľmi dôležitej chvíli, stáli kolegovia hasiči zo Senca i z Veľkého Grobu po boku ženicha a koniec jeho bezstarostných mládeneckých rokov ohlasovali celej obci hasičské sirény. Prajeme novomanželom krásny a spokojný spoločný život bez požiarov a havárií. Všetky plánované súťažné akcie sa samozrejme zrušili, ani deti, ani dorastenci netrénovali a hasičská zbrojnica osirela. Bohužiaľ, zastavili sa aj práce na jej rekonštrukcii. Príčinou však nebol Covid-19, ale skutočnosť, že financie, ktoré obec získala na tento projekt, nabehli na účet až teraz. V najbližších dňoch sa teda stavba znova rozbehne. Niečo sa „porieši“ z dotácií, niečo urobia hasiči vo vlastnej réžii.

V marci a apríli počas koronakrízy členovia DHZ dohliadali na dodržiavanie hygienických opatrení pred predajňou Jednoty. Počet

zákazníkov v predajni obmedzili tým, že v prevádzke nechali iba osem vozíkov a treba povedať, že väčšina občanov rešpektovala všetky nariadenia krízového štábu. Bohužiaľ, hlavne na začiatku, bolo aj dosť rebelantov, ktorým sa obmedzenia nepáčili. Nenosili rúška, nerešpektovali čas nákupu určený pre seniorov a tak si hasiči vypočuli kopu ponosov typu: „Prečo tu stojíte v rade ako za totalitu, nemám rúško, lebo mňa sa to netýka, umierajú iba starí, prečo by som ja mal poslúchať nejakého hasiča, vieš, čo mi môžeš,“...“ a čelili viacerým podobným i horším verbálnym útokom. Ako prevenciu pred ešte väčšími konfliktami mali vysielacku, aby v prípade potreby mohli privolať pomoc. V službe pred predajňou Jednoty sa striedali spolu s obecnými zamestnancami či bolo teplo alebo zima, pršalo či fúkalo.

Určite by vedeli svoj čas využiť aj príjemnejšie a keď im odmenou za ich nasadenie boli sprosté nadávky, veríme, že sa im to nepáčilo. Ešte že išlo iba o výnimky a všetci rozumní zákazníci boli disciplinovaní. Najvzornejší boli seniori, ktorým sa pohodlné nakupovanie v „ich čase“ páčilo a v rade na vozíky si stihli aj poklebetiť.

Každoročne varujeme verejnosť, aby nevypaľovali suché porasty, ale napriek tomu aj túto jar 16. apríla 2020 museli hasiči zasahovať pri „mlyne“, kde sme zabránili vzniku požiaru a škodám na majetku. Peťo nám

o tomto zásahu povedal: *V neskorých večerných hodinách som dostal od kolegu avízo, že v spomínanej lokalite horí a v rekordnom čase do siedmich minút sa mi podarilo doraziť na miesto i s technikou. Jedno ohnisko bolo prirodinnom dome a drevenej kôlni. Nezodpovedný občan tam páčil trávu, konáre, škruptiny od orechov a iné. Ohnisko začalo byť nekontrolovateľné a oheň sa rozšíril do celej záhrady. Našťastie sa nám podarilo požiar uhasiť bez ujmy na zdraví a majetku. V hustej zástavbe sme tak zabránili veľkému nešťastiu. Verím, že naši občania si z tejto udalosti vezmú ponaučenie a konečne pochopia, že zákaz vypaľovania nie je len výmysel hasičov. V nedeľu 10. mája 2020 boli hasiči vyzvaní operačným strediskom HAZZ Bratislava k asistencii pri likvidácii a monitorovaní požiaru na skládke odpadu v „Bani“ pri Rašeline v katastri obce. Výjazd bol vykonaný technikou Iveco Daily s posádkou. Požiar bol nahlásený v skorých ranných hodinách a profesionálnym hasičom sa podarilo udržať ho pod kontrolou pomocou viacerých dodávok vody cisternami TATRA 815 zo stanice HAZZ Senec. Peťo Kemény nám o tomto zásahu povedal: „Naši hasiči skoro ráno prišli monitorovať požiarovisko a zistil som, že pod povrchom smetiska stále prebieha podzemné horenie. Začal fúkať vietor a oheň sa znovu rozšíroval a na to už nestačila voda, ktorú sme my na trikrát doviezli a museli sa na miesto vrátiť profesionáli, ktorí lafetou doslova rozstrieľali a tisíckami litrov vody vytopili všetky ohniská. Príčinou požiaru bola pravdepodobne nedbanlivosť osôb, ktoré protizákonne tam „vypaľovali káble“. Aj v tomto prípade náš monitoring a následný zásah zabránili vzniku veľkých škôd. Hrozilo totiž rozšírenie požiaru na okolité stromy a v tomto suchom období mohol zhorieť celý lesný porast, čo by bola nielen ekonomická, ale aj ekologická katastrofa. Z vypaľovania kábla, za ktorý niekto dostal v zberni zopár euro, sa stala celodenná dobrodružná akcia. Bohužiaľ, ľudia sú nepoučiteľní a nerešpekujú zákaz takýchto nebezpečných aktivít.“ Po skončení karantény sa život hasičov pomaličky vracia do normálu a v sobotu 13. júna 2020 zorganizovali hasičské cvičenie a po ňom, ako náhradu za tradičnú oslavu Medzinárodného dňa detí, pripravili akciu pre malých hasičov. Najprv prebehlo previerkové cvičenie zamerané na akcieschopnosť zásahového družstva. Preskúšali sa čerpadlá aj iné technické prostriedky a potom sa všetci presunuli na oddychové miesto „Pod vrbami“, kde sa konalo hasičské cvičenie pre malých Plamienkárov. Deti sa pri vode vyšantili, prejedli sa cukrovej vaty, pomaľovali všetky výkresy a hlavne si porozprávali všetko, čo v čase karantény nestihli. Aj touto cestou hasiči ďakujú Búda teamu, za krásne miesto, ktoré vybudovali a využívajú ho nielen členovia Búda teamu a hasičov, ale aj ďalšie partie. Spolu s kolegami hasičmi z Réci v najbližšom čase pripravujú spoločné cvičenie, aby sme doladili drobné nedostatky, ktoré odhalilo previerkové cvičenie. Chcú vyskúšať protipovodňové vozíky a bariéry, lebo ako vieme, keď nehori, prídu prívalové dažde a hasiči musia byť na všetko pripravení.*

Aj pánov hasičov sme sa opýtali, ako prežívali karanténu vo svojom osobnom živote. Nikto z hasičov neochorel, nikto neprišiel o prácu, takže to prežili relatívne v pohode. Rudo Ženiš sa presvedčil, že lepšie je chodiť do roboty je lepšie, ako byť na home office a psychické zdravie rodiny Keményovcov zachránilo nové šteniatko, ktorého „výchova“ zamestnala ich deti a nahradila im tak potrebný kontakt s rovesníkmi.

Pána farára Jána Sucháňa sme sa opýtali, ako on a jeho farníci prežívali koronakrízu

Tak ako ostatných, aj mňa to v prekvapilo a zaskočilo. Spomeniem, ako som v prvých dňoch trochu „závidel“ svojmu priateľovi pedagógovi, ktorý mi vravel, že škola je zavretá do odvolania a tak aspoň s deťmi popracujú v záhrade a čo to zasadia, ale v momente, keď krízový štáb rozhodol, že sa zatvárajú kostoly, bolo mi to odrazu ľúto.

• Ako ste to prežíval vy osobne?

- Prvé dni boli veľmi zložité, lebo všetky moje mnohoročné návyky boli narušené. Pomáhala mi televízia. Každé ráno som pozeral prenos omše pápeža Františka. Urobil som si nový denný program. Cirkevné obrady boli minimálne, mali sme iba nejaké krstý, ale tie boli veľmi komorné, iba s najbližšou rodinou.

• Ako ste prežili Veľkú noc?

- Bol som doma na fare a sledoval som televíziu. Navštevoval som chorých a prekvapili ma prázdne cesty a zajace a bažanty popri nich. Príroda okamžite reagovala na pokoj, ktorý v celej krajine nastal.

• Ako ste komunikovali s farníkmi?

- Všetko potrebné bolo na webe a na výveske pri kostole. S niektorými sme si telefonovali, posielali sme si e-mailly. Pokračoval som aj v práci v rozhlas. Z domu som nahrával pre Slovenský rozhlas a v rádiu Vlna sme sa stretávali za prísnych hygienických predpisov. Počas epidémie sa mnohí z nás pohotovo naučili využívať moderné technológie. Pomáhala nám aj to, že duchovné slovo šírila televízia a rozhlas, čo dávalo ľuďom pocit spolupatričnosti.

• Aké ponaučenie si ľudia vzali z tejto neľahkej krízy, ktorá zasiahla ich životy? Máte pocit, že je medzi nimi viac pokory, viac úcty k životu?

- Jedným z indikátorov stavu spoločnosti bolo pre mňa správanie sa

vodičov na cestách. Aj v tejto vypätej situácii som zažil vážnu dopravnú kolíziu s agresívnym vodičom, čo ma presvedčilo o tom, že nie všetci si vzali z tejto situácie ponaučenie. Myslím si, že kto bol seriózny a férový, bude taký naďalej a možno aj serióznejší a férovejší a kto bol nezodpovedný darebák, ostane ním. Bolo mi ľúto, že v čase, keď sme všetci disciplínovane chránili zdravie a životy svoje i ostatných, niekto iný ich tak bezohľadne ohrozoval.

• Ako hodnotíte ochotu spoluobčanov dodržiavať karanténne opatrenia?

- V prvých týždňoch sme všetci mali strach i obavy o seba a svojich blízkych a vzorne sme dodržiavali všetky pokyny krízového štábu. Vďaka tomu sa Slovensku podarilo šírenie Covidu-19 minimalizovať, našťastie bolo iba málo chorých a zomretých. Obdivoval som v Čataji i vo Veľkom Grobe ochotu žien, ktoré nezištne šli a rozdávali rúška. V jeden podvečer mi na fare zazvonili manželka, ktorí mi z nedelnej vychádzky doniesli medvedí cesnak y a opýtali sa ma, či niečo nepotrebujem, lebo v rádiu počuli, že treba navštevovať starších ľudí. S úsmevom som im poďakoval, že mi pripomenuli môj vek, ale ich záujem ma potešil. Predpokladal som, že študenti, ktorí nechodili do školy sa budú potulovať po vonku, ale nič také som nevidel. Asi ich on-line vyučovanie zamestnávalo plnou mierou.

• Ako vidíte realitu dnešných dní po uvoľnení karanténnych opatrení?

- Dnes mám pocit, že všetci chceme veľmi rýchlo dobehnúť, čo sme zameškali.

• Aké je Vaše osobné ponaučenie z koronakrízy?

- Ešte viac si vážim dar života, neriskovať, viac sa zamýšľať nad zmyslom života a nad jeho hodnotami. Epidémia Covid-19 postihla celý svet a všetkých ľudí bez rozdielu farby pleti, náboženstva a sociálneho postavenia. Kedysi pred kostolmi bývali a aj dnes asi sú kríže s nápisom: „Jedinú len dušu máš, prečo sa o ňu viac nedbáš“ alebo „Chráň si dušu svoju.“ Áno, to platí aj naďalej, ale uvedomil som si, že my ľudia sa na jednej strane spolu môžeme aj „zatratiť“, ale aj len spolu sa môžeme zachrániť a spasiť. Potrebujeme sa!

- eva -

Ako sa darí rumunsko-slovenskej rodine Kondacs vo Veľkom Grobe?

Našu krajinu si za svoj trvalý domov zobralo mnoho národností. Svoj život prispôbili podľa svojich predstáv a možností. Jedna rumunsko-slovenská rodinka žije aj vo Veľkom Grobe. Vlasta, Eduardt a malý Ivan Kondacs tvoria veľmi príjemné trio, ktoré si svoju dedinu doslova zamilovalo.

Aké boli začiatky ich života na Slovensku a ako sa im darí? Eduardt pochádza z Nadlaku, ktorý leží na tesne na hraniciach s Maďarskom. Odtiaľ pochádza aj mama pani Vlasty. Do našej krajiny prišiel ako 28-ročný. „Stretili sme sa na motokárskom zraze v Nových Zámkoch. Poznala som ho dávno, chodila som do Nadlaku k starým rodičom. Teraz tam máme

už len manželovu rodinu, svokrovcov a stará mama už býva tu,“ spomína pani Vlasta. Spolu sú od roku 2007. Svoje životy spojili za hranicami na svadbe s 200 hosťami-rodinou a kamarátmi. Vyskúšali si život v Bukurešti, Nadlaku, v Senci a teraz už siedmy rok bývajú vo Veľkom Grobe. A aký je život na Slovensku z pohľadu cudzinca? Pán Eduardt má rumunské občianstvo, u nás je teda stále cudzincom. Manžel pani Vlasty nemal nikdy problémy s prácou, robil, čo chcel. Jeho veľkou výhodou bolo, že nemal rečovú bariéru, keďže hovorí po slovensky. V čom vidí pán Eduardt rozdiely medzi Slovákmi a Rumunmi z pohľadu spoločenského života? Možno budete

Aj Mgr. Pavol Kollár, farár evanjelický a. v. cirkevného zboru vo Veľkom Grobe, sa nám zdôveril...

• **Posledné mesiace, keď nás trápil koronavírus, boli pre cirkev, a to duchovných i veriacich, veľmi ťažké, ako ste tento čas prežíval vy osobne?**

- Bolo určite iné oblasti verejného života, kde by sme mohli povedať, že posledné mesiace boli veľmi ťažké. Myslím na zdravotníctvo, školstvo, zariadenia sociálnych služieb, predajne potravín... a mnoho ďalších oblastí. Tam by som asi súhlasil s tým, že to bolo veľmi ťažké.

Pre spoločenstvo cirkvi situácia spojená corona-krízou podľa mňa nepriniesla nič, čo by som sa odvážil nazvať veľmi ťažkým. Posledné mesiace priniesli pre cirkev novú skúsenosť, ktorú predtým nikdy nezažila. Ak hovoríme o cirkvi, ako o spoločenstve ľudí, ktoré svoje životy žijú v osobnom vzťahu so živým Bohom, tak tento vzťah nie je závislý od vonkajších okolností. Viera v Boha v sebe nesie niekoľko polôh - je to môj osobný vzťah s Bohom a potom môj vzťah k spoločenstvu tých, ktorí rovnako žijú svoj osobný vzťah s Bohom.

No a posledné mesiace bolo obmedzené spoločné stretávanie sa na službách Božích, biblických hodinách, vyučovaniach náboženstva a konfirmácie a ďalších pravidelne organizovaných stretnutiach v rámci zboru, čo znamenalo, že zostal aktívny „len“ náš osobný vzťah k Bohu. Bola to nová skúsenosť znamenajúca poznanie dôležitosti nášho osobného kresťanstva, nášho štúdia Božieho slova, modlitby... Toto vôbec nebolo obmedzené, skôr naopak, mám pocit že vzniknutým časovým priestorom to mohlo byť osobnejšie a intenzívnejšie.

A napokon táto nová skúsenosť obmedzenia spoločného stretávania znamenala nové poznanie a uvedomenie si jeho hodnoty, aspoň dúfam.

• **Ako ste udržiavali kontakt s veriacimi?**

- Ten kontakt som sa snažil udržať najmä prostredníctvom biblických úvah a zamyslení na jednotlivé nedele a sviatky, ktoré sme doručovali do poštových schránok členov cirkevného zboru. A tak nás aj bez spoločného stretnutia spájalo spoločné biblické slovo a modlitba. Nebol to tak len môj kontakt s niekým, ale bolo to naše spoločenstvo navzájom. Tiež som využíval možnosti telefonických rozhovorov, hlavne so staršími členmi zboru.

• **Ako ste Vy a Vaša rodina prežívali v prísnej karanténe so zákazom vychádzania Veľkonočné sviatky, ktoré sú za normálnych okolností jednými z najvýznamnejších cirkevných sviatkov?**

- Veľkonočné sviatky, aj za okolností v ktorých sme ich prežívali, zostali rovnako svojim poslanstvom o Božej láske k človeku najvýznamnejšími sviatkami pre všetkých veriacich ľudí. No zároveň to bol čas, kedy sme si azda viac uvedomovali, aké dôležité je pre nás spoločné stretnutie sa

k ich sláveniu, v spoločenstve cirkevného zboru.

• **Ako by ste Vy, podľa svojich osobných skúseností, zhodnotili disciplínu občanov a ich ochotu rešpektovať prísne karanténne opatrenia?**

- Bol som celkom rád, že väčšina z nás porozumela tomu, čo sa nazývalo „prísny karanténny opatrenia“ – ako veľmi rozumným obmedzeniam, ktorými sme sa vzájomne chránili. Stretol som sa najmä s ich zodpovedným rešpektovaním, za čo celkom iste patrí všetkým spoluobčanom vďaka. Rád by som sa zároveň poďakoval obecnému úradu, za dobrú informovanosť o obmedzeniach v našej obci, za celkové sprevádzanie nás občanov v čase obmedzení.

• **Aké pozitívne či negatívne stopy zanechala pandémia na cirkevnom zbere?**

- To naozaj neviem teraz posúdiť. Bola to nová skúsenosť, pre ktorú sme sa nerozhodli. Teraz máme radosť z toho, že sa môžeme znovu spoločne stretávať.

• **Pre tromi mesiacmi si pravdepodobne nikto z nás nevedel predstaviť, čo nás v najbližšej budúcnosti čaká, ale ako vraví ľudové príslovie: „Všetko zlé je aj na niečo dobré.“ Aké poučenie, ktoré by ste chceli povedať našim čitateľom, ste si z tejto zlej skúsenosti vzali Vy osobne?**

- Myslím, že väčšina z nás nežije v nerozumnom presvedčení, že má čosi v rukách tak pevne, že to nič a nikto nemôže zmeniť. Ani teraz s istotou nevieme čo nás v osobnom a spoločenskom živote čaká v najbližšej budúcnosti, s istotou nevieme ani čo nás čaká zajtra... Možno nám to obdobie corona-krízy, ktorým sme prechádzali práve túto skutočnosť pripomenulo a my sme si to možno viac uvedomili. Ak by to tak bolo, tak to nebolo málo a bolo to na niečo dobré. Pre mňa osobne to nebolo nové poznanie. Čitateľom prajem pevné zdravie a požehnané dni.

- eva -

prekvapení, ale Balkánci sa stretávajú vraj ešte radšej ako my. Nuž, vyzeráme popri nich ako suchári. Chýba nám vraj spontánnosť, veľa plánujeme. „Rumuni žijú úplne inak ako Slováci. Príde víkend, idú grilovať, varia guláše. Vždy si nájdu príležitosť na stretnutie. Aj 1. máj je veľký sviatok, ktorý Rumuni oslavujú vo veľkom štýle,“ dodávajú spolu manželka. Ako vravia, stretne sa aj 30 ľudí, každý niečo prinesie a začne sa veľká párty. Každý rok oslavuje spolu s rodinou z Rumunska. Odtiaľ si privezie miče, čo je podobné nášmu čevapčiči a pripravuje sa na grile, je sa s horčicou a chleбом. Všetko zabalí a grilujú. A tušíte, čo ešte zbožňujú manželka Kondacs z rumunských jedál? Je to „ciorba de burta“. Držková polievka na kyslý spôsob, v ktorej by sa doslova kúpali

a jediná spojitosť so slovenskou polievkou sú držky. U Eduardta sa varilo slovensky, takže mu naša kuchyňa nie je cudzia. Pán Eduardt priznáva nostalgiu za Rumunskom. Ako hovorí: „Mám tam rodinu, kamarátov, ale určite neľutujem, že sme na Slovensku. Relatívne je to blízko, je to 4 a pol hodiny cesty, takže k rodine sme cestovali už aj na otočku. Okrem toho nás navštevujú vo Veľkom Grobe.“ Dajú sa vôbec porovnať výhody života na Slovensku a v Rumunsku? „Nevidíme rozdiel. Mali sme sa dobre tam aj tu. Manželka si dokončovala školu a keď som bol bez práce, tak sme prišli tu. Tu sme ju ľahšie našli,“ tvrdí Eduardt. Predstavte si, že vraj aj byrokracia je na Slovensku oveľa jednoduchšia ako tam. Čo sa týka pováh oboch národov, Eduardt tvrdí, že Rumuni sú

veľmi priateľskí. „Slováci si myslia, že sú veľmi srdeční, ale Balkánci sú oveľa priateľskejší, otvorenejší, veľmi ochotní,“ dopĺňajú manželka Kondacs. „Pomôžu opraviť auto, či motorky a nepýtajú žiadne peniaze,“ dodáva Eduardt. Na druhej strane, Slováci sú viac disciplinovaní, pokojnejší, neriešia všetko s horúcou hlavou,“ uviedla pani Vlasta. Potvrďuje, že sa to ukázalo aj počas koronakrízy, ktorú sme vraj zvládli lepšie, s pokojom a rozvahou. Manželov nákaza stopla hlavne v cestovaní, v práci ich neobmedzila a tak sa už tešia na výjazdy za rodinou a kamarátmi. Ale radi si aj oddýchnu vo svojom domčeku vo Veľkom Grobe, v ktorom sú maximálne spokojní.

Bc. Zlatica Gregorová

Sediť so založenými rukami? To si dôchodcovia z Veľkého Grobu nevedia predstaviť

Vznikli pred desiatimi rokmi, keď nadviazali na tradíciu pôvodného klubu. Ich hlavným cieľom je stretávať sa a pripraviť pre občanov zaujímavý program. Jednoducho, spolu prežívajú voľné chvíle, ktoré sú naplnené nielen zábavou ale aj poučením. O tom, ako funguje Miestny klub Jednoty dôchodcov Slovenska vo Veľkom Grobe povedal viac jeho predseda Ing. Vojtech Andor s kolegom Jánom Ingelím (na snímke). „Naším cieľom je organizovať aktivity a činnosťou zaujať starších občanov v jeseni života. Tak, aby sa rozptýlili. Práve to im poskytuje Jednota dôchodcov a preto bola založená,“ hovorí predseda Vojtech Andor. Členovia klubu vo Veľkom Grobe majú naporiadku aktivity, ktoré si sami vyžadujú. Z ich podnetov následne zostavujú plán práce. „Ten sa snažíme zrealizovať, pokiaľ nám to finančné možnosti umožňujú,“ priblížil predseda. Podľa Jána Ingeliho radi chodia do divadiel, na autobusové výlety u nás, či do Maďarska, Rakúska a veľký záujem je aj o kúpanie. Vodu spoja s posedením a je im fajn. Organizujú aj obľúbenú prezentáciu „Jedlá starých materí.“ Tušíte, čo patrí medzi veľkogróbske špeciality? Vraj sú to lokše, štrúdle, zahýbáky, šúlance, šmór (trhance z cesta), či štercle. Okrem zábavy sú veselí seniori aktívni aj v športovej oblasti. Dedina má svoj tím, ktorý víťazí v rôznych disciplínach. Možno neveríte, ale v pohode zvládajú aj dvojkoľosové tátoše. „Na jar sa vyberáme na cyklotúru, robíme aj gulášpárty. Povyprávame sa a sú to super akcie, ktoré zblížujú národ,“ dodáva predseda. V rámci klubu majú aj 12-člennú spevácku skupinu, takže sú aktívni aj na tomto poli. „Vlani sme získali dokonca aj angažmán do Galanty. Avšak, prekazila nám to korona,“ prezradil Ján Ingeli. Obávaná nákaza im zrušila akcie, avšak Ján a Vojtech veria, že sa v zdraví stretnú so svojim klubistami a zase rozbehnú činnosť.

Bc. Zlatica Gregorová

Civilný sobáš - Martin Bartek a Veronika Škorecová

**Civilný sobáš
Péter Bárkányi-Mészáros
a Kristína Kucejová**

Spoločenská kronika obce / december 2019 - máj 2020

Narodili sa:

Gréta Marecová, Damian Kurucz,
Samuel Susko, Mathias Jergl, Adam Hucík,
Jakub Rajček, Erik Dunajčan

Uzavreli manželstvo:

Branislav Čupaj a Petra Simandelová
Martin Bartek a Veronika Škorecová
Martin Palčo a Ing. Eva Fialová
Péter Bárkányi-Mészáros a Kristína Kucejová
Jozef Zapletal a Jana Králiková
Ing. Ján Ingeli a Mgr. Dominika Šmihelová

Opustili nás:

Oľga Gáliková, Vincent Sípóš
Renáta Noskovičová, Jolana Luptáková

*spracovala: Mgr. Karín Uherová
referentka OcÚ*